



Besluit van 8 april 2024 houdende aanwijzingen inzake de taken en bevoegdheden die de Rijksvertegenwoordiger op grond van artikel 12 van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius vervult (Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger)

Wij Willem-Alexander, bij de Gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 2 april 2024, nr. 2024-000018771, en handelend in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Artikel 1

De Rijksvertegenwoordiger informeert Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in het openbaar lichaam Sint Eustatius en wanneer de bestuurlijke integriteit van het openbaar lichaam Sint Eustatius in het geding is. De Rijksvertegenwoordiger informeert Onze Minister daarbij tevens over de maatregelen die hij ter zake neemt, waaronder het bijwonen van vergaderingen van het eilandsbestuur en het kennisnemen van bescheiden waarover het eilandsbestuur beschikt als bedoeld in artikel 12 Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin dit besluit wordt geplaatst.

Artikel 3

Dit besluit vervalt op 1 september 2024.

Dit besluit zal met de daarbij behorende nota van toelichting in de Staatscourant zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 8 april 2024

Willem-Alexander

*De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
A.C. van Huffelen*

NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit omvat de Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger met betrekking tot de taak die hij bij inwerkingtreding van artikel 16, derde lid, van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius aanvullend krijgt.¹ Het betreft de taak: het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in het openbaar lichaam Sint Eustatius (hierna: OLE) en wanneer de bestuurlijke integriteit van het OLE in het geding is. Daaraan gekoppeld is de bevoegdheid om alle vergaderingen van het eilandsbestuur bij te wonen en kennis te nemen van alle bescheiden waarover het eilandsbestuur beschikt indien dit naar het oordeel van de Rijksvertegenwoordiger noodzakelijk is voor de uitoefening van die taak. Hierbij is bepaald dat de Rijksvertegenwoordiger deze bevoegdheid uitoefent volgens een door de regering gegeven ambtsinstructie. Concreet ziet de ambtsinstructie dus op de toepassing van twee bevoegdheden:

- het recht om de vergaderingen van de eilandsraad en het bestuurscollege bij te wonen, ook als deze achter gesloten deuren plaatsvinden;
- het recht om kennis te mogen nemen van alle bescheiden waarover het eilandsbestuur beschikt, ook wanneer daar geheimhouding op rust.

Sinds het bestuurlijk ingrijpen op Sint Eustatius oefent de Rijksvertegenwoordiger zijn taken en bevoegdheden op grond van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: WolBES) niet uit ten aanzien van het OLE.

Met de inwerkingtreding van het bepaalde in artikel 16, derde lid, van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius, wordt artikel 12 van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius gewijzigd zodat de Rijksvertegenwoordiger de genoemde taken en bevoegdheden verkrijgt. Daarnaast is in artikel 12 van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius ook geregeld dat de Rijksvertegenwoordiger zijn aanvullende taak en bevoegdheden moet uitvoeren volgens aanwijzingen te stellen bij een door de regering gegeven ambtsinstructie.

In Europees Nederland is aan de commissaris van de Koning een vergelijkbare taak en bevoegdheden toegekend ten aanzien van gemeenten, op grond van artikel 182 van de Provinciewet. Voor de commissaris van de Koning is dit nader uitgewerkt in de Ambtsinstructie commissaris van de Koning. Mede omdat de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius per 1 september 2024 afloopt en dus sprake is van een korte periode waarin de aanvullende taak en bevoegdheden door de Rijksvertegenwoordiger kunnen worden uitgeoefend, wordt voor onderhavige Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger zoveel mogelijk aangesloten bij hetgeen op dit punt is geregeld in de Ambtsinstructie commissaris van de Koning. In het wetsvoorstel tot wijziging van de WolBES worden deze taak en bevoegdheden structureel voor alle openbare lichamen in Caribisch Nederland aan Onze Minister toegekend.²

Ten aanzien van de taken en bevoegdheden waarop de Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger betrekking heeft, wordt nog een aantal zaken opgemerkt ter verduidelijking van de bepaling in de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius. Op het moment dat interventie door de Rijksvertegenwoordiger noodzakelijk wordt geacht in het belang van het OLE en haar inwoners, moet hij over voldoende informatie beschikken om hierover goed te kunnen adviseren en bemiddelen. De toegangsbevoegdheid en het inzagerecht dragen hieraan bij doordat zijn informatiepositie hierdoor wordt versterkt. De bevoegdheden zijn van discretionaire aard. De Rijksvertegenwoordiger moet altijd overwegen of gebruik van de toegangsbevoegdheid en het inzagerecht redelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van zijn adviserende en bemiddelende taak. Daarmee hangt ook samen dat de Rijksvertegenwoordiger terughoudend moet zijn in het gebruik van de toegangsbevoegdheid en het inzagerecht. De Rijksvertegenwoordiger mag alleen gebruik maken van deze bevoegdheden in geval van verstoorde bestuurlijke verhoudingen of integriteitskwesies in het OLE.

Uit de Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger volgt verder dat de Rijksvertegenwoordiger de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties informeert in het geval dat er sprake is van verstoorde bestuurlijke verhoudingen in het OLE of wanneer de bestuurlijke integriteit van het OLE in het geding is, en over de maatregelen die de Rijksvertegenwoordiger neemt in dat kader. Gelet op de huidige portefeuilleverdeling, is dit in de praktijk de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Een ontwerp van deze Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger is voorgelegd aan de waarnemend Rijksvertegenwoordiger, het bestuurscollege van het OLE en de eilandsraad van het OLE. Daarbij is toelichting gegeven over de werking in de praktijk. Hieruit zijn geen suggesties om de Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger aan te passen voortgekomen.

¹ Stb. 2020, 254

² Voorgestelde artikel 214a WolBES, zoals opgenomen in het wetsvoorstel bij de consultatie Herzieningswet WolBES en FinBES: <https://www.internetconsultatie.nl/wolbesfinbes/>



Ten overvloede wordt opgemerkt dat deze ambtsinstructie niet in de weg staat aan de bevoegdheid van de Minister wie het aangaat om de Rijksvertegenwoordiger de nodige algemene en bijzondere aanwijzingen te geven met betrekking tot de aan hem toegekende taken en bevoegdheden.³

De bekendmaking van dit besluit vindt plaats in de Staatscourant, gelet op artikel 5, onder f, van de Bekendmakingswet.

De Ambtsinstructie Rijksvertegenwoordiger vervalt gelijktijdig met de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius aangezien dit de grondslag vormt voor dit besluit. Dit zal zijn op 1 september 2024.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
A.C. van Huffelen

³ Artikel 205, tweede lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.